

DRŽAVNO TAKMIČENJE 2013.

SREDNJA ŠKOLA, II RAZRED
GEOGRAFIJA

Autorka/autor testa

Recenzentkinja/recenzent

Podgorica, 20..... godine

Ako je tvrdnja tačna zaokružite **T**, ako nije zaokružite **N**.

Nakon eksplozije supernove ostaje jezgro malih dimenzija koje će, u zavisnosti od početne mase zvijezde, postati neutronska zvijezda ili, u krajnjem slučaju crni patuljak.

Netačno, postaće crna rupa.

T N

Pod pojmom digitalna kartografija podrazumijevamo primjenu kompjuterske tehnologije u kartografiji.

T N

Magnetna osa Zemlje je drugačije položena i ne poklapa se sa geografskom osom.

T N

Ispod površine vode unazadnim pomjeranjem klifa stvara se zaravnjena površina koja se naziva talasna potkapina.

Netačno - to je abraziona terasa.

T N

Tajge su zajednice posebnih biljnih vrsta, pretežno mahovine i lišajeva, a ponegdje se javljaju i polarna breza i polarna vrba.

Netačno - to su tundre.

T N

2. Njutn je otkrio sile koje sistem svijeta održavaju u sadašnjem ustrojstvu. Sila **gravitacije** Sunca privlači sva nebeska tijela ka njemu, a **centrifugalna** sila im omogućava da ostanu na istom udaljenju od njega.

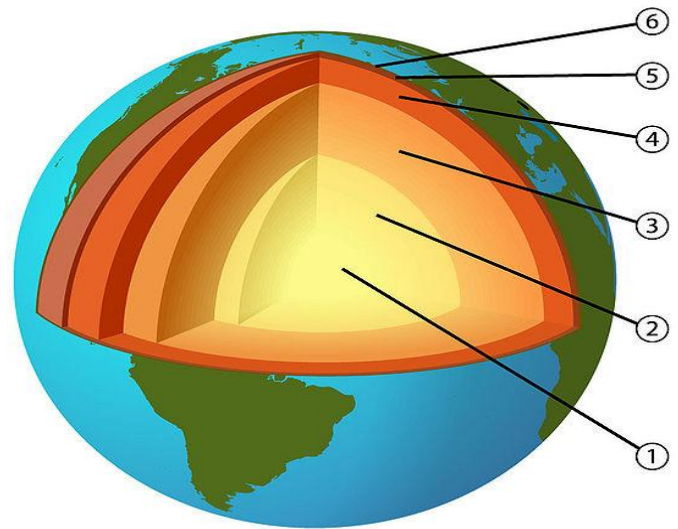
3. Zemlja se kreće oko Sunca **elipsastom** putanjom koja se naziva **ekliptika**. To ukazuje na različito rastojanje Zemlje od Sunca u toku godine. Ova razlika nije velika, ali zbog njenog postojanja dolazi do razlike u trajanju godišnjih doba. N sjevernoj hemisferi najudže godišnej doba je **ljetu** a najkraće **zima**.

4. Na kartama se geografski sadržaj mora uopštavati jer je nemoguće predstaviti sve geografske elemente koji postoje na dijelu Zemljine površine koji se unosi na kartu. Stepem uopštavanja na geografskim kartama zavisi od:

- a) **razmjera**
- b) **namjene karte**
- c) **teritorije koja se prikazuje**

5. Napiši šta predstavljaju brojevi na slici:

- 1) **unutrašnje jezgro**
- 2) **spoljašnje jezgro**
- 3) **unutrašnji omotač**
- 4) **spoljašnji omotač**
- 5) **prelazni sloj**
- 6) **Zemljina kora**

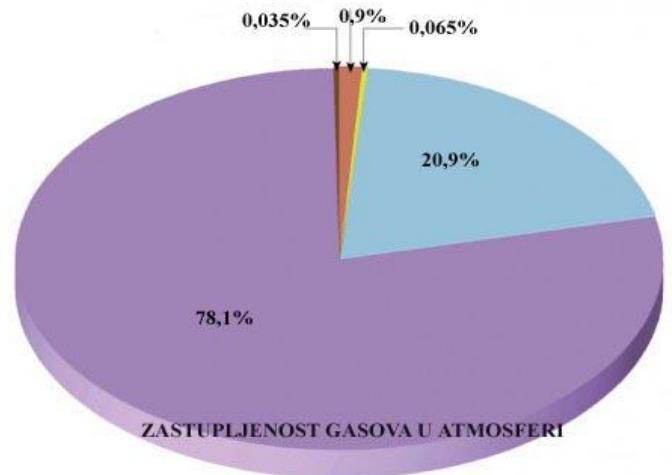
6. Spoji parove (na liniji ispred naziva stijene upiši odgovarajuće slovo – kojoj grupi pripada):

- a) dubinske stijene ___**b**___ bazalt
- b) površinske stijene ___**c**___ dolomit
- c) sedimentne stijene ___**a**___ granit
- d) metamorfne stijene ___ ___ kvarc
- ___**d**___ mermer

7. Žljebovi, brazde, koje nastaju linijskim slivanjem atmosferske vode po goloj stjenovitoj krečnjačkoj podlozi nazivaju se **škrape**, a mala okruglasta udubljenja prečnika oko 20 do 30 cm, male dubine do 20 cm, koja nastaju zadržavanjem atmosferskih padavina na ravnim krečnjačkim pločama nazivaju se **kamenice**.

8. Na liniji ispred gasa upiši vrijednosti sa slike:

- a) **0,9%** argon
- b) **78,1%** azot
- c) **20,9%** kiseonik
- d) **0,035%** ugljen-dioksid
- e) **0,065%** ostali gasovi

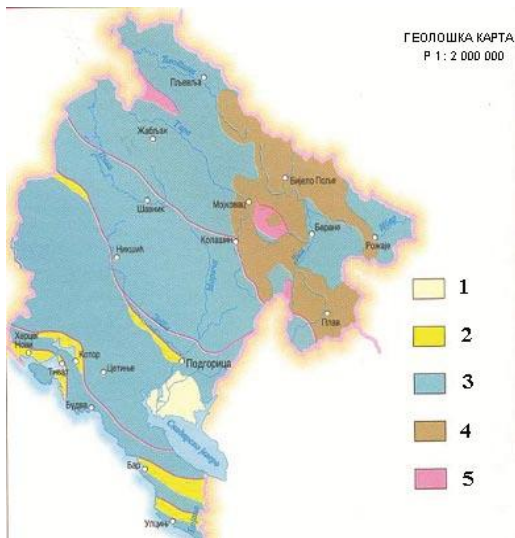
9. Ritmičko izdizanje nivoa morske vode su **morske mijene**, a kružno kretanje morske i okeanske vode koje nastaje dejstvom vjetra i podvodnih zemljotresa su **talasi**.

10. Areal neke biljne ili životinjske vrste predstavlja prostranstvo koje ta vrsta zauzima na Zemljinoj površini. Areali mogu biti:

- a) **potpuni (kompaktni)**
- b) **isprekidani (razjedinjeni)**

11. U kvadratiće ispred naziva upiši odgovarajući broj:

- 1 kvartar
- 3 mezozoik
- 5 magmatske stijene
- 4 paleozoik
- 2 tercijar

12. Na formiranje klime Crne Gore posebno utiču udaljenost od mora, raščlanjenost reljefa i nadmorska visina. Povećanjem nadmorske visine smanjuje se temperatura vazduha, tako što se za **100** m visine temperatura vazduha smanjuje prosječno za **0,6°** C.

13. Jezera formirana u basenima akumulativnog porijekla nastala su ispunjavanjem vodom različitih akumulativnih oblika. U Crnoj Gori ova jezera su nastala u terminalnim basenima i međumorenskom prostoru, a to su:

- a) **Plavsko** jezero
- b) **Biogradsko** jezero
- c) **Pošćensko** jezero

14. Pored rednih brojeva upiši nazive nacionalnih parkova sa karte:

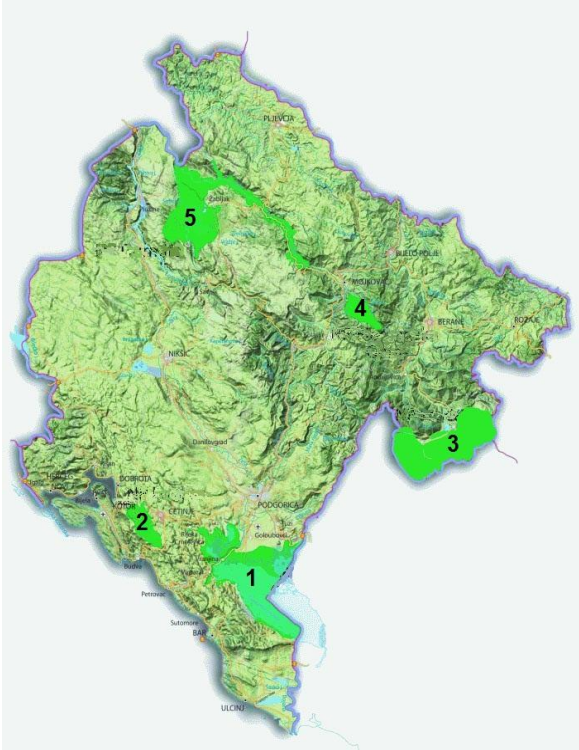
1) **NPSkadarsko jezero**

2) **NP Lovćen**

3) **NP Prokletije**

4) **NP Biogradska Gora**

5) **NP Durmitor**

15. U Crnoj Gori postoje tri pruge, ukupne dužine 250 km. To su:

- a) **Podgorica – Gostun (dio pruge Beograd – Bar)**
- b) **Podgorica - Nikšić**
- c) **Podgorica - Skadar**

16. Veliku Britaniju sačinjavaju dvije velike reljefne cjeline. To su:

- a) **visoka Britanija**
koju čine **Škotska i Vels**
- b) **niska Britanija**
koju čine **Engleska i Sjeverna Irska**

17. Poveži parove, na liniji ispred države upiši odgovarajuće slovo iz lijeve kolone:

a) oko 4 miliona stanovnika	___ c ___	Makedonija
b) oko 3,1 milion stanovnika	___ a ___	Bosna i Hercegovina
c) preko 2 miliona stanovnika	_____	Srbija
	_____	Hrvatska
	___ b ___	Albanija

18. Pronađi uljeza - državu koja ne pripada navedenom nizu (**zaokruži slovo ispred naziva države**) i odgovori zašto:

- a) Ekvador

- b) Kolumbija
- c) Meksiko
- d) **Jamajka**
- e) Venecuela

Zato što je to ostrvska država.

19. Upiši odgovarajući broj sa karte pored naziva države:

- 4** Vijetnam
- 3** Kambodža
- 2** Laos
- 5** Malezija
- 1** Tajland

20. Centralna Afrika posjeduje raznovrsno rudno bogatstvo, velike rudarske oblasti su **Kasaji i Katanga.**

21. Sa manje od **20** stanovnika po kvadratnom kilometru Sjeverna Amerika je uz Australiju najrjeđe naseljeni kontinent.

Zadatak	Broj bodova
1	5
2	2
3	4
4	3
5	6
6	4
7	2
8	5
9	2
10	2
11	5
12	2
13	3
14	5
15	3
16	4
17	3
18	2
19	5
20	2

21	1
Ukupno	70